

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/215/2021
Identifikačné číslo spisu: 1211228548
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1211228548.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. P. W., bývajúceho v F., M. XXXX/XX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Pavol Hovan, s.r.o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Ing. Kožucha č. 1, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Pavol Hovan, proti žalovanej UniCredit Leasing Slovakia, a.s., so sídlom v Bratislave, Plynárska č. 7/A, IČO: 35 730 978, o zaplatenie 652,13 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 14C/221/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 2020 sp. zn. 2Co/274/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 2020 sp. zn. 2Co/274/2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 19. septembra 2016 č. k. 14C/221/2011-225 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zviazal žalovanú na zaplatenie sumy vo výške 652,13 € s príslušenstvom, titulom bezdôvodného obohatenia a žalovanej priznal náhradu trov konania.

1.1. Žalobca požadovaný nárok odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril kúpnu/lízingovú zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa/nájom vozidla zn. W. XXXxdA a povinnosť žalobcu platiť nájomné. Žalobca sa z dôvodu finančnej tiesne dostal do omeškania s platením mesačných splátok, pričom úhradou zo dňa 28. januára 2011 dlžnú sumu žalovanej uhradil. Žalovaná napriek úhrade dlžnej čiastky v rozpore s ods. 6 písm. b) Obchodných podmienok vymáhala splnenie neexistujúceho dlhu prostredníctvom inštitútu odobratia predmetu leasingu, ktorej získaním sa žalovaná neoprávnene obohatila na jeho úkor. V priebehu konania strana žalobcu doplnila právnu argumentáciu tým, že ustanovenie bodu 6 písm. b/ obchodných podmienok, ktoré tvorí súčasť leasingovej (spotrebiteľskej) zmluvy bolo nutné vykladať v súlade s ustanovením § 53 ods. 5 OZ. Žalobca nemal možnosť sa oboznámiť s výškou dojednanou medzi žalovanou a treťou osobou, preto bolo predmetné ustanovenie bodu 6 písm. b/ obchodných podmienok neplatné, a nárok žalovaného na zaplatenie sumy 652,13 € neexistoval. Následné plnenie zo strany žalobcu bolo preto prijaté bez právneho dôvodu.

1.2. Súd prvej inštancie považoval za rozhodujúce, že žalovaná prijala od žalobcu sumu 652,13 € na

základe platne uzavretej lízingovej zmluvy, a teda existoval právny dôvod poskytnutého plnenia. Podľa súdu prvej inštancie boli v danom prípade v bode 6 písm. b/ obchodných podmienok platne upravené práva a povinnosti v prípade porušenia leasingovej zmluvy zo strany nájomcu. Výslovil záver, že vznikajúce náklady nebolo možné stanoviť dopredu paušálnou sumou, ale vždy sa jednalo o náhradu reálne vzniknutých finančných nákladov s tým, že predmetné motorové vozidlo bolo až do ukončenia lízingového vzťahu vo vlastníctve žalovanej, a teda tieto náklady súvisia aj s ochranou tohto vlastníctva. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žiadne zákonné ustanovenie neukladá leasingovej spoločnosti, aby vopred dohodla ako súčasť zmluvy konkrétnu sumu nákladov, ktoré môžu vzniknúť pri porušení zmluvných dojednaní zo strany lízingového nájomcu. Poskytnuté plnenie preto nebolo možné subsumovať pod skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 2 OZ.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 24. júna 2020 sp. zn. 2Co/274/2017 prvostupňový rozsudok zmenil tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 652,13 € spolu s bližšie určeným úrokom z omeškania (výrok I). Zároveň určil, že zmluvná podmienka ustanovená v čl. 6 písm. b) obchodných podmienok prenajímateľa pre finančný lízing motorových vozidiel, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť lízingovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom ako lízingovým nájomcom a žalovanou ako lízingovým prenajímateľom dňa 29. mája 2008, podľa ktorej: „Pri omeškaní v platení niektorej z lízingových platieb, je lízingový prenajímateľ oprávnený po jednej márnej upomienke predmet lízingu lízingovému nájomcovi odobrať. Ak neuhradí lízingový nájomca dlžné lízingové platby do 14 dní od dátumu odobratia predmetu lízingu a lízingový prenajímateľ v tejto lehote od lízingovej zmluvy neodstúpi a nebude dosiahnutá žiadna iná písomná dohoda medzi lízingovým nájomcom a lízingovým prenajímateľom, považuje sa deň odobratia predmetu lízingu za deň odstúpenia od lízingovej zmluvy zo strany lízingového prenajímateľa. Odstúpením od lízingovej zmluvy sa stávajú všetky zostávajúce neuhradené splátky okamžite splatnými. Lízingový nájomca uhradí vždy do 7 dní od doručenia výzvy lízingovému prenajímateľovi náklady odobratia alebo náklady, ktoré vznikli zaplatením za služby a výkony tretích subjektov, ktoré sú lízingovým prenajímateľom poverené vymáhať neuhradené platby lízingového nájomcu, resp. odobrať predmet lízingu a vykonávať úkony s tým spojené“, je neprijateľná (výrok II) a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania (výrok III).

2.1. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania dospel k záveru že odvolanie žalobcu je dôvodné. V danej veci odvolací súd aplikoval ustanovenia § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 4 a 5 OZ a § 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej leasingovej zmluvy (ďalej len „zákona č. 258/2001 Z.z.“), na aplikáciu ktorých odvolací súd upozornil strany sporu výzvou z 21. januára 2020, ktoré sa následne k ich aplikácii aj vyjadrili.

2.2. Odvolací súd mal v danej veci jednoznačne za to, že predmetná lízingová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 OZ. Z obsahu spisu bolo možné urobiť záver i o tom, že išlo o typovú zmluvu, bez možnosti spotrebiteľa ovplyvniť jej obsah. Neboli v konaní zistené prekážky na vykonanie súdnej kontroly zmluvných podmienok podľa § 53 ods. 1 OZ a žalovaná neuniesla dôkazné bremeno, že by zmluvné podmienky s výnimkou predmetu a ceny boli individuálne vyjednané (§ 53 ods. 3 OZ). Uviedol, že v konaní, v ktorom sa uplatňuje právo zo spotrebiteľskej zmluvy je súd aj bez návrhu povinný zaoberať sa tým, či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú neplatné. Za neprijateľnú považoval odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie ktoré mu po materiálnej stránke nebolo dodané a slúžilo v skutočnosti záujmom dodávateľa.

2.3. Po odcitovaní čl. 6 písm. b/ obchodných podmienok prenajímateľa pre finančný lízing motorových vozidiel (ďalej len „VOP“) uviedol, že „tako formulovaná povinnosť lízingového nájomcu (spotrebiteľa) zaplatiť náklady za odobratie predmetu lízingu, respektíve za iné úkony súvisiace s výkonom tretích osôb, ktoré sú poverené veriteľom vymáhať neuhradené platby, je neurčitá, bez uvedenia výšky nákladov, spôsobu ich výpočtu, či bez určenia aspoň, čo najpresnejšieho odhadu týchto nákladov. Spotrebiteľ teda nie je pri uzatvorení zmluvy riadne oboznámený s nákladmi, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s porušením zmluvných povinností. Spotrebiteľ nemá ani možnosť ovplyvniť, aká spoločnosť vykoná úkony a za akú cenu ... uvedené skutočnosti, potom dôvodne umožňujú prijať záver o tom, že čl. 6 písm. b) obchodných podmienok je podmienkou, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ... Ide o dojednanie, ktoré v podstate vyjadruje nešpecifikovaný, bližšie neurčený finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po

materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Odvolací súd poukazuje i na to, že suma žiadaných nákladov nebola v konaní pred súdom prvej inštancie ani riadne preukázaná. Nevyplývalo z dokazovania, aké konkrétne úkony boli zo strany poverenej spoločnosti vykonané ... Taktiež nie je vo veci preukázané, že žalovaný pred tým, ako pristúpil k povereniu spoločnosti EVOL vykonať úkony smerujúce k vymáhaniu dlžných splátok, resp. odobratiu vozidla, zaslal žalobcovi upomienku, tak ako to ukladá čl. 6 písm. b) obchodných podmienok ... Odvolací súd nespochybňuje možnosť dohodnúť aj v spotrebiteľskej zmluve zaplatenie takýchto nákladov, v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, avšak takáto povinnosť úhrady nákladov musí byť v spotrebiteľskej zmluve upravená určite, musí byť uvedený spôsob výpočtu nákladov a upravená tak, aby nešlo o sumu nákladov v neprímeranej výške. Neobstojí ani argument žalovaného, že nie je možné v zmluve určiť výšku týchto nákladov, keď určite je možné uviesť aspoň aké úkony môže tretia spoločnosť vykonať v súvislosti s vymáhaním dlžných splátok, resp. v súvislosti s odobratím vozidla a uviesť cenu týchto jednotlivých úkonov" (bod 16 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

2.4. Odvolací súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a teda k záveru o jej neplatnosti. Bezdôvodným obohatením je prijatie plnenia z neplatného právneho úkonu. Prijatie sumy 652,13 € na základe neplatnej zmluvnej podmienky bolo potom bezdôvodným obohatením, ktoré je žalovaná povinná vydať žalobcovi. S poukazom na ustanovenie § 298 ods. 2 CSP odvolací súd vo výroku rozhodnutia uviedol konkrétne znenie podmienky, ktorú určil za neprijateľnú a uložil z dôvodu takejto neprijateľnej podmienky vrátiť spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie.

2.5. Keďže sa žalovaná dostala do omeškania, priznal žalobcovi úrok z omeškania. Vzhľadom k tomu, že žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100%.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu, v rozsahu výroku II. (neprijateľná zmluvná podmienka), podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), a to podľa § 420 písm. f/ CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Po rekapitulácii doterajšieho priebehu konania dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnutý odvolací rozsudok v napadnutej časti výroku II. o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľka namietala prietahy v súdnom konaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a prekvapivosť odvolacieho rozhodnutia. V tejto súvislosti uviedla, že odvolací súd (i) jej neumožnil vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, (ii) nepodriadil neprijateľnú podmienku čl. 6 písm. b/ VOP pod niektorú zo skutkových podstát uvedených v § 53 ods. 4 OZ a (iii) nezdôvodnil, prečo sú (okrem štvrtej vety) neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj prvé tri vety čl. 6 písm. b/ VOP. Ďalej namietala (iv) rozpor s § 383 CSP - keďže vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom odvolací súd inak hodnotil vykonané dôkazy (nezopakoval ich), a to pokiaľ išlo o výšku nákladov inkasnej spoločnosti EVOL, ktoré prvostupňový súd mal za preukázané aj výpoveďou svedka T. a odvolací súd uviedol, že táto výška nebola riadne preukázaná a nevyplývala z dokazovania (hoci znova nevypočul svedka, z ktorého výpovede vychádzal prvostupňový súd).

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalovaná v podstatnom namietala (bod 2/2 dovolania), že odvolací súd nesprávne právne posúdil vyššie uvedené zmätočnosti, teda, že jej neumožnil vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, že nesprávne právne posúdil prvé tri vety zmluvnej podmienky uvedenej v čl. 6 písm. b/ VOP a že nepodriadil neprijateľnú podmienku čl. 6 písm. b/ VOP pod niektorú zo skutkových podstát uvedených v § 53 ods. 4 OZ.

4. Žalobca vo svojom stanovisku k dovolaniu žalovanej navrhol dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu dovolacích trov. V podstatnom poukázal na to, že dovolanie nie je dôvodné.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ CSP) zároveň aj dôvodné.

6. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

8. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

9. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

10. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa

zaobera všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

11. Rovnako tak v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

12. Vychádzajúc z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) najvyšší súd ustálil, že podľa názoru dovolateľky, k zásahu do jej práva na spravodlivý proces došlo postupom odvolacieho súdu vo viacerých smeroch. V prvom rade žalovaná namietala, že jej odvolací súd neumožnil vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

12.1. Odvolací súd však v rámci odvolacieho konania vyzval strany sporu podľa § 382 SP, aby sa v stanovenej lehote vyjadrili k - na vec sa vzťahujúcim - ustanoveniam § 52 ods. 1 a § 53 ods. 1, 4 a 5 OZ a § 2 písm. a/ a § 4 ods. 1 a ods. 2 písm. m/ zákona č. 258/2001 Z.z. (č.l. 246 súdneho spisu). Uvedená výzva bola riadne doručená (aj) žalovanej, ktorá sa k nej vyjadrila podaním doručeným odvolaciu súdu 5. februára 2020 (č. l. 259 súdneho spisu). V rámci tohto vyjadrenia sa žalovaná vyjadrila aj k platnosti čl. 6 písm. b/ VOP (predovšetkým k jeho ostatnej vete, pozn.). Následne odvolací súd na pojednávaní zopakoval dokazovanie obsahom listín súdneho spisu a vo veci rozhodol. Pojednávania sa zúčastnili právna zástupkyňa žalobcu a splnomocnený zástupca žalovanej.

12.2. Námietku prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu považuje dovolací súd za neopodstatnenú, keďže na základe vyššie uvedeného (bod 13.1.) je zřejmé, že sa nejedná o prekvapivé rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože ten postupoval správne v zmysle ustanovenia § 382 CSP.

13. Ďalšia námietka žalovanej sa týkala nedostatočných dôvodov odvolacieho rozhodnutia, keď tento nezdôvodnil, prečo sú (okrem štvrtej vety) neprijateľnou zmluvnou podmienkou aj prvé tri vety čl. 6 písm. b/ VOP [bod 4.1.(iii)]. Podľa názoru najvyššieho súdu namietaná okolnosť mala svoj právny význam a bola dôvodom, pre ktorý sa stalo odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozhodnutia nepreskúmateľným.

13.1. Z čl. 6 písm. b/ VOP, ktorú celú zmluvnú podmienku vyhlásil odvolací súd vo výroku II. za neprijateľnú, vyplýva, že „[p]ri omeškaní v platení niektorej z lízingových platieb, je lízingový prenajímateľ oprávnený po jednej márnej upomienke predmet lízingu lízingovému nájomcovi odobrať. Ak neuhradí lízingový nájomca dlžné lízingové platby do 14 dní od dátumu odobratia predmetu lízingu a lízingový prenajímateľ v tejto lehote od lízingovej zmluvy neodstúpi a nebude dosiahnutá žiadna iná písomná dohoda medzi lízingovým nájomcom a lízingovým prenajímateľom, považuje sa deň odobratia predmetu lízingu za deň odstúpenia od lízingovej zmluvy zo strany lízingového prenajímateľa. Odstúpením od lízingovej zmluvy sa stávajú všetky zostávajúce neuhradené splátky okamžite splatnými. Lízingový nájomca uhradí vždy do 7 dní od doručenia výzvy lízingovému prenajímateľovi náklady odobratia alebo náklady, ktoré vznikli zaplatením za služby a výkony tretích subjektov, ktoré sú lízingovým prenajímateľom poverené vymáhať neuhradené platby lízingového nájomcu, resp. odobrať predmet lízingu a vykonávať úkony s tým spojené“.

13.2. Súdom vyslovená neplatnosť zmluvnej podmienky nemá účinky iba medzi účastníkmi konania, ale má budúci všeobecný („precedentný“) dopad v zmysle novozaloženej povinnosti dodávateľa zdržať sa ďalšieho používania určitého ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy. Už v uznesení z 9. októbra 2014 sp.

zn. 3Cdo/446/2013 najvyšší súd uviedol, že „[p]okiaľ súd považuje za neprijateľnú podmienku len časť niektorého ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, musí svoj záväzný záver o neplatnosti zmluvnej podmienky vyjadriť vo výrokovej časti rozsudku tak, aby ním citovaná časť spotrebiteľskej zmluvy predstavovala logicky uzavretý celok, pre pochopenie podstaty neprijateľnosti ktorého sa nevyžaduje, aby ten, kto sa s výrokom rozsudku oboznamuje, mal k dispozícii celú spotrebiteľskú zmluvu“.

13.3. Z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že žalobca sa pôvodnou žalobou domáhal (iba) zaplataenia žalovanej istiny v sume 652,13 € s prísl., ktorá predstavovala úhradu nákladov spojených s inštitútom odobratia predmetu lízingu (č.l. 2 súdneho spisu). V priebehu konania pred prvostupňovým súdom žalobca rozšíril svoju právnu argumentáciu v tom smere, že v prípade čl. 6 písm. b/ VOP išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, avšak dôvod, pre ktorý by malo ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku sa týkal (iba) úhrady nákladov, ktoré vznikli zaplatením za služby a výkony tretích subjektov, ktoré boli lízingovým prenajímateľom poverené vymáhať neuhradené platby lízingového nájomcu, resp. odobrať predmet lízingu a vykonávať úkony s tým spojené (ostatná veta čl. 6 písm. b/ VOP, pozn.). Inak povedané v posudzovanej veci bolo v hre posúdenie iba štvrtej (ostatnej) vety čl. 6 písm. b/ VOP, na ktorú skutočnosť oprávnené poukázala aj dovolateľka, v tom smere, že odvolací súd nijako nezdôvodnil, prečo vyhlásil za neprijateľné aj prvé tri vety čl. 6 písm. b/ VOP, ktoré nijako nesúvisia so skutkovou a právnou stránkou danej veci. Nielen z odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia, ale ani z obsahu súdneho spisu nijako nevyplýva, prečo odvolací súd považoval za neplatnú aj zmluvnú podmienku týkajúcu sa dôsledkov omeškania v platení lízingových platieb, t.j. odobratia predmetu lízingu, odstúpenia od lízingovej zmluvy a splatnosti neuhradených splátok (prvé tri vety čl. 6 písm. b/ VOP, pozn.). Pokiaľ sa odvolací súd domnieva, že neplatnou je iba štvrtá veta čl. 6 písm. b/ VOP, potom svojim výrokom vysloví neplatnosť iba tejto časti čl. 6 písm. b/ VOP. Ak odvolací súd svojim výrokom vysloví neplatnosť celého čl. 6 písm. b/ VOP, potom je nevyhnutné, aby náležite odôvodnil aj neplatnosť prvých troch viet čl. 6 písm. b/ VOP (tieto vo vzťahu k štvrtej vete žijú svojim vlastným životom, pozn.), k čomu zatiaľ nijakým spôsobom nedošlo.

13.4. Odvolací súd sa teda jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné.

14. Aj keď zostávajúce výhrady žalovanej [bod 4.1. (ii) a (iv)] samy o sebe nedisponovali dostatočnou intenzitou porušenia práva na spravodlivý proces javí sa byť vhodné, aby odvolací súd v rámci jeho nového rozhodnutia primerane na ne reagoval, a to v záujme presvedčivosti a jednoznačnosti svojho rozhodnutia.

14.1. Pokiaľ v tejto súvislosti žalovaná namietala, že odvolací súd nepodriadil zistenú neprijateľnú podmienku čl. 6 písm. b/ VOP pod niektorú zo skutkových podstát uvedených v § 53 ods. 4 OZ [bod 4.1. (ii)] najvyšší súd uvádza, že odvolací súd síce nie explicitne zákonne presne (§ 53 ods. 4 OZ), ale na strane druhej predsa len uviedol, prečo považoval zmluvnú podmienku (jej časť) za neprijateľnú (body 3.2. in fine a 3.3). Navyše ustanovenie § 53 ods. 4 OZ podáva (iba) demonštratívny výpočet „neprijateľných podmienok“.

14.2. Rovnako tak pri námietke žalovanej, že odvolací súd v súvislosti s výškou nákladov inkasnej spoločnosti EVOL inak hodnotil vykonané dôkazy ako súd prvého stupňa a tieto nezopakoval (výpoveď svedka T.) [bod 4.1. (iv)] treba uviesť, že odvolací súd na pojednávaní relevantným obsahom spisu vykonal dokazovanie (č.l. 274 súdneho spisu), i keď svedka T. znova nevypočul. Na strane druhej okolností preukázania samotnej výšky nákladov netvorili nosné dôvody, na základe ktorých odvolací súd vyslovil zmluvnú podmienku uvedenú v čl. 6 písm. b/ VOP (jej časť) za neplatnú.

15. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo k porušeniu práva žalovanej (dovolateľky) na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Aj keď dovolateľka podala dovolanie iba proti výroku II. odvolacieho rozhodnutia (bod 4), výrok I. je výrokom závislým (§ 439 CSP) a preto dovolací súd zrušil celé odvolacie rozhodnutie.

16. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§

453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Keďže dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo zrušené z procesných dôvodov, nepovažoval dovolací súd za potrebné vyporiadať sa s dôvodmi prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a namietaným nesprávnym právnym posúdením ako dôvodom dovolania (bod 4.2.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.